

LIETUVOS
RADIJO IR
VIZIJOS
TELE CENTRAS

Elektroninių ryšių plėtra: iššūkiai ir sprendimai

Romas Bunevičius

RRT, 2016-12-14

Antrasis skaitmeninis dividendas - iššūkiai ir galimybės

Aplinka

- Aukštos raiškos vaizdų formatas (**HD**) **tampa kasdieniniu vaizdo formatu**
 - Išmanieji TV palaiko UHD (4K) , 3D; EU numatomas 75% HD kanalų skaičius augimas 2015-2019 m.
 - HD transliavimui eteriu reikalingas platesnis dažnių spektras arba naujų transliavimo ir suspaudimo technologijų (DVB-T2, HEVC, t.t.) diegimas
- **Eterinė TV – nacionalinio saugumo interesų sritis**
 - Aštrėjantis informacinis karas, o eterinė TV yra patikimiausias informacijos sklaidos būdas plačiajai auditorijai (DVB-T žiūrovų skaičiaus stabilus, apie 44 % visos auditorijos)
 - Operatyvus ir efektyvus ekstremalių situacijų pranešimų kanalas

Antrojo skaitmeninio dividendo įgyvendinimas - eterinės TV 700MHz dažnių juostos perdavimas elektroninio ryšio paslaugų plėtrai nuo 2020-2022 m.

- Paruoštas **Europos parlamento ir tarybos sprendimo projektas** (2016/0027) numato:
 - **TV paslaugų transliavimo tęstinumą užtikrinant** pakankamą spektrą tvariam TV paslaugų tiekimui ir plėtrai, **ypač nemokamos TV**
 - **Kompensavimo už spektro perėjimo** valstybės paramos mechanizmą

Pasiūlymas

Pasinaudoti antrojo skaitmeninio dividendo galimybe eterinės TV atnaujinimui ir parengti sistemą HDTV transliavimui iki tol, **kol naudojami 700MHz** dažniai eteriniai TV transliacijai

- **Įdiegti naujus DVB-T2 tinklus**, o pereinamuoju laikotarpiu transliuoti ir DVB-T.
- **Suderinti valstybės paramos mechanizmą**, kuris leistų kompensuoti antrojo skaitmeninio dividendo diegimo padarinių sąnaudas bei naujo DVB-T2 tinklo įdiegimo kaštus.

Interneto paslaugų rinka – tinklų sujungimas

Europos Komisijos pristatyta Vieningos skaitmeninės rinkos Europoje strategija remiasi trimis kertiniais reikalavimais:

- Pirma – **neribojamas** paslaugų ir informacijos internete **prieinamumas**
- Antra - tinklų ir paslaugų tiekėjai turi **sąžiningai konkuruoti**, o jų veikla – būti pažangiai reguliuojama
- Trečia - e-paslaugų plėtra ir **ekonomikos augimas**

Vis plačiau kalbama apie nacionalinio peeringo (nacionalinių interneto tiekėjų tinklų sujungimo, skirto nemokamam informacijos ir paslaugų apsikeitimui), kaip vieno iš ES Vieningos skaitmeninės bei kitų šalių skaitmeninės strategijos uztikrinimo garantų, būtinumą

Lietuvoje

- Lietuvoje 2016 Q2 buvo registruoti 102 interneto paslaugų tiekėjai, didžiausias – bendrovė Telia Lietuva, turinti 46,6% rinkos pagal vartotojų skaičių. Per bendrovės tinklus yra pasiekiami startegiškai svarbūs informaciniai šaltiniai ir paslaugos.
 - Informacijos ir paslaugų **prieinamumas yra ribojamas** bendrovės Telia atsisakymu diegti nacionalinį peeringą, o vietoje jo siūlant pirkti prisijungimo prie jų tinklo paslaugą už nepagrįstai didelę kainą (beveik dvigubai didesnę, nei prisijungimo prie tarptautinių IP tinklų)
 - **Konkurencija nėra sąžininga ir efektyvi** - mažieji rinkos dalyviai patiria didesnius kaštus, norėdami užtikrinti savo vartotojams kokybišką svarbios informacijos ir paslaugų pasiekiamumą Lietuvoje
 - Mažieji rinkos dalyviai yra diskriminuojami, kas stabdo jų augimą bei plėtrą. Tuo pačiu **lėtėja Lietuvos e-paslaugų plėtra ir ekonomikos augimas**
- **Prieinamumo prie informacinių išteklių ribojimas** ir svarbios informacijos bei paslaugų pasiekiamumas per užsienio tinklus **yra netinkamas valstybės saugumo interesų požiūriu**.
 - Kibernetinės atakos atveju, jei bus uždaromi prisijungimai prie užsienio tinklų, mažų tiekėjų vartotojai gali likti be priėjimo prie svarbios informacijos

Pasiūlymas

- RRT turi sudaryti veiksmų planą 2017 metais, kuris įgyvendintų **rinkos dalyvių įpareigojimą nacionaliniam peeringui**.

Tarptinklinis ryšys (nacionalinis roamingas)

18 ES šalių užtikrina nacionalinį roamingo savo rinkose.

Nacionalinis roamingas Europos Sąjungoje:

- **Konkurenciją skatinanti priemonė** (ES direktyva 2009/140/EC)
 - Atveria kelią naujiems rinkos dalyviams, virtualiems operatoriams bei privatiems tinklams
 - užtikrina aprėptį kaimiškose vietovėse
- Veiksni **priemonė ryšio paslaugų užtikrinimui ekstremalių situacijų atvejais**
 - Užtikrina paslaugų tiekimą sutrikimų, ekstremalių situacijų atvejais
 - ENISA pasiūlymas: skatinti tarpusavio sutartis, numatyti NR scenarijus.

Pasiūlymas:

RRT turi **imtis reikiamų priemonių nacionalinio roamingo įgyvendinimui**, siekiant užtikrinti mobiliojo ryšio balso ir naujos kartos internetinio ryšio paslaugų tiekimą vartotojams Lietuvoje

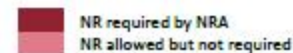

Figure 9: Existing national roaming implementations in the EU

LIETUVOS
RADIJO IR
VIZIJOS
TELE CENTRAS

Elektroninių ryšių plėtra: iššūkiai ir sprendimai

Romas Bunevičius

RRT, 2016-12-14